

Täysistunto

Torstai 22.2.2018 klo 16.00—17.23

2.3. Suullinen kysymys lapsen subjektiivisesta oikeudesta päivähoitoon (Olli-Poika Parviainen vihr)

Suullinen kysymys SKT 11/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Seuraava kysymys: vihreiden eduskuntaryhmä, Olli-Poika Parviainen.

Keskustelu

16.31 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan lapsiteemalla.

Lapsiasiavaltuutettu luovutti tällä viikolla eduskunnalle kertomuksen Suomen lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin tilasta. Lapsiasiavaltuutettu kuvailee tilannetta Suomessa rakenteelliseksi välinpitämättömyydeksi. Raportin mukaan hallituksen leikkaukset ovat johtaneet esimerkiksi varhaiskasvatuksessa sekavaan tilanteeseen. Hallitus onkin kasvattanut ryhmäkokoja, heikentänyt hoitajamitoitusta, ja lapset jakautuvat kahteen kastiin. Tulevaisuuden toivomme jakautuvat heihin, joilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen, ja heihin, joilla on vanhempien työllisyystilanteesta johtuva häpeäleima.

Arvoisa rouva puhemies! Vanhempien elämäntilanne ei saa koskaan vaikuttaa lapsen oikeuksiin. Kysynkin ministeri Grahn-Laasoselta: palauttaako hallitus vihdoinkin kaikkien lasten subjektiivisen ja yhtäläisen päivähoito-oikeuden?

16.32 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen vähintään 20 tuntia viikossa, mikä on 5 tuntia enemmän kuin Ruotsissa. Sen yli varhaiskasvatusta tarjotaan perheille tarpeen mukaan, ja lakiin on kirjattu, että jos lapsen etu on ja lapsi tarvitsee esimerkiksi sosiaalisista syistä vaikkapa perheeseen liittyvien ongelmien tai lapsen oppimiseen liittyvien havaintojen pohjalta varhaiskasvatusta enemmän, sitä tulee lain mukaan ehdottomasti tarjota.

Samoin lapsiasiavaltuutetun eilisessä raportissa, johon tutustuin, pystyn kyllä helposti yhtymään niihin havaintoihin, jotka liittyvät siihen palvelujärjestelmämme hajanaisuuteen. Puhutaan rakenteellisesta välinpitämättömyydestä, puhutaan pois lähettämisen kulttuurista eli siitä, osaammeko kohdata perheet ja lapset yksittäisinä, ainutlaatuisina ihmisinä ja perheinä ja tapauksina myöskin silloin, kun puhutaan vaikkapa vaikeista tilanteista, ylisukupolvittuneesta köyhyydestä [Puhemies koputtaa] ja huono-osaisuudesta ja niin edelleen, ja tähän liittyen hallitus on käynnistänyt lapsi- ja perhepolitiikan muutosohjelman, [Puhemies: Minuutti!] jossa pyritään yhteensovittamaan palveluja paremmin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.34 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lapsen oikeudet ovat jakamattomat, tai ainakin niiden pitäisi olla. Poliitiikan perustana on oltava se, että lasten eriarvoisuutta lisääviä päätöksiä ei yksinkertaisesti tehdä. Lapsiasiavaltuutettu kertoo, että hallitus on kääntänyt hyvinvointivaltion alisuoriutumisen tilaan. Me emme enää onnistu nostamaan heikommassa asemassa olevia lapsia mukaan.

Me vihreät emme kannata lasten luokkayhteiskuntaa. Tähän kehitykseen on puututtava. Lasten asema kuvaa sitä, miten yhteiskunta suhtautuu tulevaisuuteen, se kuvaa yhteiskuntamme arvoja.

Kysynkin edelleen ministeri Grahn-Laasoselta: mihin kiireellisiin toimiin te ryhdytte, jotta jokainen lapsi saisi samat mahdollisuudet hyvään koulutukseen ja elämään?

16.34 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi keino, jota edistämme, on varhaiskasvatukseen osallistuminen. Eli olen eniten huolissani siitä, että ne lapset, jotka hyötyisivät varhaiskasvatuksesta, monesti osallistuvat siihen vähiten. Eli meillä on Pohjoismaiden ja, voi sanoa, koko OECD-maiden alhaisimpia varhaiskasvatuksen osallistumisasteita ylipäättään.

Hallitus muun muassa tämän vuoden alusta laski merkittävästi varhaiskasvatusmaksuja. Se tuntuu perheiden kukkarossa, helpottaa vaikeaa taloudellista tilannetta ja toi 6 700 perhettä maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. Ja nyt käynnistämme kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Tässä muutamia toimia.

Lisäksi mainitsin jo perheiden palvelujen kehittämisen, mikä on aivan keskeistä. Esimerkiksi vaikka se, miten tulevaisuudessa neuvolat ja päiväkodit voisivat työskennellä tiiviimmin yhteistyössä perheen ja myös vanhemmuuden tukemiseksi lapsen parhaaksi. Uusi varhaiskasvatuslaki on tällä hetkellä lausunnoilla, ja se alleviivaa aiempaa lainsäädäntöä vahvemmin lapsen edun ensisijaisuutta.

Sen lisäksi edistämme muun muassa koulutuksen tasa-arvoa peruskoulua kehittämällä. [Puhemies: Minuutti!] Oikeastaan koko koulutusjärjestelmään ja lasten harrastuksiin on tällä hallituskaudella panostettu runsaasti.

Puhemies Paula Risikko: Jotta ehdimme käydä kaikki kysymykset läpi, myönnän enää yhden tähän, eli edustaja Torsti.

16.36 Pilvi Torsti sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri nosti esiin sen keskeisimmän asian, eli osallistumisen varhaiskasvatukseen, ja erityisesti niiden lasten osallistumisen, jotka eivät tällä hetkellä osallistu täysimääräisesti.

Valitettavasti nämä keinot, joita esiteltiin, ovatkin sitten menneet pieleen. Tämä ei ole vain henkilökohtainen mielipiteeni, vaan meillä on hiljattainen, tammikuussa julkaistu talouspolitiikan arviointineuvoston raportti. Siinä todetaan hyvin yksiselitteisesti, että kyllä, nämä maksuttomuuskokeilut tai hinnanalennukset hyödyttävät mahdollisesti työmarkkina-tilannetta mutta ne eivät pureudu siihen kysymykseen, johon ministeri viittasi, eli niiden lasten osallistumiseen, jotka varhaiskasvatusta eniten tarvitsevat ja ovat haavoittuvimmasa asemassa. [Susanna Huovinen: Aivan, tämä on oleellista!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2018 vp

Kysynkin ministeriltä: oletteko valmis korjaamaan tätä linjaanne, valintoja, joita varhaiskasvatuksessa tehdään, tämän talouspolitiikan arviointineuvoston raportin perusteella, joka on nimenomaan arvioinut näitä tehtyjä politiikkatoimia niin Suomessa kuin kansainvälisesti ja päätynyt aivan toisiin lopputuloksiin kuin te?

16.37 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä puheenvuorosta olisi melkein voinut päätellä, että te olette sitä mieltä, että varhaiskasvatusmaksuja ei olisi pitänyt alentaa [Vasemmalla: Ei!] ja tuoda 6 700 perhettä maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin. Jos ajatellaan keskituloista perhettä, keskiluokkaa, me voimme todeta, että kun siellä on perhe, jossa on kaksi lasta, [Susanna Huovinen: Ei kun vastatkaa kysymykseen!] keskimäärin 1 200 euroa enemmän on käytettävissä rahaa näillä perheillä perheen keskeisiin hankintoihin ja lapsiperhe-elämään. [Hälinää]

Mitä tulee kaikkein heikoimmassa asemassa olevien perheiden tilanteeseen, joita ovat esimerkiksi maahanmuuttajat, palveluohjauksella ja lukuisilla eri toimenpiteillä voidaan lisätä näiden perheiden osallistumista varhaiskasvatukseen, ja siihen pyrimme erittäin voimakkaasti panostamaan. Se on myös keskeinen asia, kun seuraavalla hallituskaudella toivottavasti pohditaan perhevapaaudistuksen toteuttamista. Erilaisilla keinoilla, muun muassa maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluilla ja muilla, pyrimme siihen, että saisimme mahdollisimman suuren osan ikäluokasta tulevaisuudessa laadukkaan varhaiskasvatuksen piiriin. [Puhemies koputtaa]

Vielä yhtenä toimenpiteenä haluan [Puhemies: Minuutti!] mainita tämän uuden varhaiskasvatustlain, joka on lausunnoilla. Se vahvistaa lapsen etua, [Puhemies: Minuutti!] mutta se panostaa myös varhaiskasvatuksen laatuun ja henkilöstöön.

Kysymyksen käsittely päättyi.